

El Parkinson

Les teràpies complementàries en el tractament integral de la malaltia

Tot i els grans avenços en el camp de les neurociències clíniques, avui dia encara no hi ha cura per a la malaltia de Pàrkinson. L'ús de fàrmacs, com la levodopa, o els agonistes, com la dopamina, millora considerablement els símptomes que presenten els pacients i la seva qualitat de vida, però la seva efectivitat no és uniforme al llarg dels anys.

El tractament mèdic s'associa sovint amb complicacions com ara les fluctuacions *on-off*, les discinèsies i els trastorns mentals. I passa alguna cosa similar amb les noves estratègies quirúrgiques. Són d'una enorme utilitat en alguns casos ben seleccionats, però són aplicables en menys del 10% dels pacients.

Aquestes importants limitacions en el tractament, que impedeixen de controlar de forma eficaç i mantinguda els símptomes, expliquen que la malaltia de Pàrkinson sovint tingui una repercussió molt negativa sobre la qualitat de vida dels afectats.

Davant d'aquestes perspectives terapèutiques, en els darrers anys s'ha anat imposant un abordatge integral multidisciplinari i interdisciplinari en el tractament de la malaltia de Parkinson, amb l'esperança que l'atenció coordinada de diferents professionals de la salut atengui les necessitats dels afectats i dels seus familiars.

Si bé no són poques les disciplines que intervenen en el tractament del Parkinson, n'hi ha algunes que tenen especial interès, entre les quals s'ha de mencionar el paper rellevant de la fisioteràpia, la logopèdia, la teràpia ocupa-

La malaltia del Parkinson afecta cada vegada més persones.

cional i la psicologia, sense deixar-nos el paper crucial que hi tenen els assistents socials i el personal d'infermeria en aquest complicat trencaclosques.

Mètode pal·liatiu

La Fisioteràpia és una disciplina complementària de la medicina que s'utilitza com a mètode pal·liatiu. Utilitza agents mecànics i físics amb finalitat terapèutica i, ni que no pugui guarir la malaltia, és d'una gran ajuda per a millorar la mobilitat i facilitar les activitats de la vida diària.

La fisioteràpia pretén la recuperació de l'autonomia funcional, mirant de potenciar al màxim els recursos del pacient per tal que en millori el funcionament en el conjunt d'activitats de la vida diària. Durant el tractament fisioterapèutic, la família de l'afectat hi jugarà un paper molt important i serà un element més de la teràpia.

La fisioteràpia adequada no té

contraindicacions ni efectes secundaris nocius, però s'ha de tenir present les particulars circumstàncies de la salut de cada pacient.

La funció de la fisioteràpia és procurar mantenir les seqüències i els patrons del moviment, els reflexos del redreçament, la postura, l'equilibri i la coordinació. També té cura de l'amplitud dels arcs articulars de les quatre extremitats per tal de mantenir les articulacions en bon funcionament.

Així mateix, la fisioteràpia ajuda a preservar la capacitat muscular i a prevenir els edemes mal·leolars (coïssor en les extremitats). D'acord amb els programes de teràpia ocupacional, es procurarà canviar alguns hàbits de conducta com ara l'execució de les transferències a canvis de posició, els girs durant la marxa i l'actitud davant d'un bloqueig o una caiguda. Igualment serà útil per prevenir o millorar les retraccions musculars-tendinoses i així evitar possibles deformitats futures.

Un altre dels objectius de la fisioteràpia és mantenir una bona mobilitat de la caixa toràcica igual que una bona ventilació, ja que els trastorns de la postura juntament amb la falta de mobilitat poden provocar complicacions respiratòries en el futur. Conjuntament, amb la logopèdia ajudarà l'afectat a millorar l'expressió facial.

Aprendre tècniques i estratègies

La logopèdia pretén que els pacients siguin conscients de les seves dificultats comunicatives i aprenguin tècniques i estratègies que millorin la comprensió del discurs. La presència de trastorns de parla i de veu en la malaltia de Parkinson, es manifesta al llarg de la

malaltia, especialment en les fases avançades.

Això no obstant, en les fases inicials, ja es poden veure els primers canvis. En un estudi sobre 230 pacients dut a terme per Logemann, el 1978, es va trobar que el 70% tenia alteracions en la parla i/o la veu. El 29 % dels quals manifestaren que aquests trastorns eren els que els suposaven la més gran incapacitat de la malaltia. Així mateix, diversos estudis han demostrat l'eficàcia del tractament logopèdic als afectats de Parkinson i, alguns altres, i que se'n manté el benefici entre 6 i 12 mesos després del tractament (Ramig 1994, Smith 1995).

D'altra banda i independentment de l'estadi de la malaltia, els pacients de Parkinson poden manifestar trastorns de disfàgia orofaríngia que afecten qualsevol de les tres fases del procés de deglució: oral, faríngia o esofàgica. S'ha descrit que la incidència d'aquests trastorns és, si fa o no fa, del 95%, però el nombre de pacients que reconeixen tenir aquesta mena de dificultats és molt menor.

El logopeda pot ensenyar estratègies i tècniques de deglució que millorin la disfàgia i evitin el risc d'aspiració segons les distintes variables individuals.

Readaptació

La teràpia ocupacional és una disciplina que promou la readaptació de la persona que presenta qualsevol minusvalia o discapacitat, per accedir a un màxim d'autonomia en el seu entorn.

Por tant, el terapeuta ocupacional reeduca l'afectat per tal de millorar-li les funcions deficitàries, mirant de desenvolupar les funcions residuals. Tindrà en

En el tractament són especialment rellevants la fisioteràpia, la logopèdia, la teràpia ocupacional i la psicologia

compte les exigències de la vida diària i les necessitats d'autonomia de cada persona.

Des de la teràpia ocupacional s'aconsella l'afectat i el seu entorn familiar, proposant-los solucions pràctiques per afavorir la integració del pacient en el seu medi.

La intervenció cognitiva és una estratègia rehabilitadora necessària en el Parkinson, que no contempla ni el guariment ni la restitució sinó únicament l'adaptació. Es defineix com un procés actiu que pretén millorar el funcionament cognitiu, desenvolupant estratègies que permetin compensar els dèficits produïts per la disfunció cerebral.

El disseny d'estratègies cognitives, a través de programes específics de psicoestimulació i cerca d'estratègies compensatòries davant del dèficits objectivats, pretén aconseguir, com altres disciplines, la millora de la qualitat de vida del malalt de Parkinson, la seva millor adaptació a l'entorn i l'augment de l'autonomia.

De forma específica, els objectius d'aquest tipus de tractament neuropsicològic són reduir l'impacte del dèficit d'atenció, augmentar la capacitat operativa de la memòria a curt termini, facilitar el procés memorístic a través de tècniques de codificació i de conducció de l'evocació.

Així mateix, es busca el manteniment de l'activitat motora i la millora del procés executiu, en

especial en la iniciativa, la flexibilitat cognitiva.

Adaptar-se al diagnòstic

Amb el diagnòstic del Parkinson es produeix un impacte en les vides de les persones afectades i del seus familiars, que portaran una sèrie de canvis tant de forma immediata com al llarg de molts anys.

De vegades l'adaptació a aquests canvis no es fàcil i l'alta prevalença de depressió i ansietat en aquesta malaltia no afavoreix el procés. L'assessorament psicològic pot aportar l'orientació adequada per a una adaptació més fàcil i menys dolorosa.

La incorporació de teràpies complementàries com les esmentades aquí, en el marc d'equips interdisciplinaris, és avui dia un objectiu obligat de totes aquelles institucions involucrades en el tractament de la malaltia de Parkinson, per tal de millorar la qualitat de vida dels afectats i dels seus familiars.

La Mútua ofereix

- Total llibertat d'elecció de centre i d'especialista.
- La Mútua compensa el 40% dels tractaments de rehabilitació i psicoteràpia amb prescripció facultativa.
- Els mutualistes poden gaudir de descomptes en els centres o especialistes concertat amb la Mútua, la llista dels quals s'actualitza permanentment en la web www.mutuaassociacio.com.

Per a més informació, els interessats es poden posar en contacte directament amb els serveis de la Mútua a través de:

mutua@mutuaassociacio.com

Tel. 93 418 81 70

www.mutuaassociacio.com